

۵- رشد تجارت جهانی در سال ۱۹۸۷ و دورنمای آن در سال ۱۹۸۸

(۲)

تحولات تجارت منطقه ای :

.....

در جدول شماره ۲، آمارهای اخیر در مورد ورود و خروج تجارت مصنوعات در هر یک از سه منطقه عمده آورده شده است. پنج نکته بطور اخص قابل توجه می باشد :

— تقاضای وارداتی کشورهای پیشرفته قویترین نیرو در بسط تجارت جهانی بوده است، اگر چه رشد آن کاهش داشته است.
— رشد حجم صادرات از کشورهای پیشرفته بطور قابل توجهی شتاب یافته است.

— چرخش سریعی در تقاضای وارداتی مناطق در حال توسعه رخ داده است: از کاهش قابل ملاحظه در سال ۱۹۸۶ به افزایش نسبی همسو با میانگین رشد حجم تجارت جهانی مصنوعات در سال گذشته.

— مناطق در حال توسعه فعالترین صادرکنندگان در سال ۱۹۸۷ باقی مانده اند اگرچه نرخ رشد حجم صادرات آنها آهسته تر گردیده است.

— از نظر حجم، عملکرد تجاری بلوک شرق در سال ۱۹۸۷ نسبتاً ضعیف بوده است.

بطور کلی، رشد تجارت در سال ۱۹۸۷ در میان ۳ منطقه مهم متوازن تر از سال گذشته بوده است.

جدول شماره ۲: رشد حجم تجارت جهانی مصنوعات در مناطق عمده در سالهای ۱۹۸۶ و ۱۹۸۷ (درصد تغییرات نسبت به سال گذشته)

صادرات		واردات		
۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۷	۱۹۸۶	
۴	۲	۵	۸/۵	کشورهای پیشرفته سرمايه‌داری
۶	۹	۴	- ۸	مناطق در حال توسعه
۲/۵	۵/۵	-۱	- ۲/۵	مناطق سوسیالیستی*
۴	۳/۵	۴	۳/۵	جهان

* مناطق سوسیالیستی شامل کشورهای اروپای شرقی ، اتحاد جماهیر شوروی ، چین و سایر اقتصادهای با برنامه ریزی متمرکز در آسیا .

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

آمارهای بسیار کلی نظیر آنچه که در جدول شماره ۲ ارائه

گردیده است اغلب اختلافات زیادی را که در عملکرد تجاری میان

کشورهای منفرد و یا گروههای خاص اقتصادی وجود دارد ، پنهان می‌نماید

و آمار سال گذشته نیز از این امر مستثنی نیست ، چنانکه ارقام جدول

شماره ۳ نشان می دهد ، برای مثال ، حجم صادرات و واردات چهار

کشور در حال توسعه آسیایی بعنوان یک گروه در سال ۱۹۸۷ بیشتر از

$\frac{1}{5}$ افزایش داشته است ، این امر نشان دهنده عملکرد بهتر

صادرات و واردات پویای سال گذشته می باشد ، در مقابل ، حجم

مجموع صادرات اعضای اوپک در سال ۱۹۸۷ کاهش یافته ، که ایسین کاهش در ارتباط با بهبود سریع قیمت نفت بوده است . حجم واردات آنها نیز با نرخی کمتر از سال ۱۹۸۶ کاهش یافته است .

جدول شماره ۳: رشد حجم تجارت جهانی مصنوعات بر حسب کشورها و گروه بندی های اقتصادی منتخب در سالهای ۱۹۸۶ و ۱۹۸۷ (درصد تغییرات نسبت به سال گذشته)

صادرات		واردات		
۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۷	۱۹۸۶	
۱۱/۵	۰	۲/۵	۱۱	ایالات متحده آمریکا (الف)
۳	۱/۵	۵/۵	۶/۵	آلمان غربی
-۱/۵	-۱/۵	۷	۱۲/۵	ژاپن
۴	۴	۶	۷/۵	دیگر کشورهای پیشرفته
۲۲	۱۷	۲۲	۱۴	چهار اقتصاد در حال توسعه آسیایی (ب)
-۲	۱۰/۵	-۱۲	-۲۰	اوپک

(الف) برآوردها بر اساس آمارهای وزارت بازرگانی ایالات متحده آمریکا اداره آمار و سرشماری .

(ب) شامل هنگ کنگ ، کره جنوبی ، سنگاپور و تایوان . آمارهای مربوط به هنگ کنگ و سنگاپور شامل مقادیر عمده ای از صادرات مجدد می باشد . واردات جهت صادرات مجدد می باشد .

تفاوت‌های قابل توجهی نیز در میان کشورهای پیشرفته از نظر عملکرد صادراتی دیده می‌شود.

چنانکه در سال گذشته عملکردهای صادراتی متفاوتی از افزایش ده درصدی یا بیشتر در حجم (نروژ، آمریکا، ایرلند، ترکیه) تا کاهش ملایم در حجم صادرات (ژاپن) قابل مشاهده می‌باشد. در بخش واردات، این تفاوت‌ها حتی مشهودتر می‌باشند. حجم واردات بخصوص برای اعضای جدید بازار مشترک اروپا - پرتغال و اسپانیا - شدیداً "گسترش یافته" و در صورتیکه حجم واردات بر اساس آمار و اطلاعات غیرقطعی، در کشورهای نروژ، دانمارک و استرالیا بطرز قابل ملاحظه‌ای کاهش یافته است.

تفاوت عملکردهای تجاری در میان کشورهای پیشرفته بدلیل نوسانات شدید نرخ ارز در طی ۳ سال گذشته بسیار مورد انتظار بوده است. البته برای اینکه تغییر نرخ ارزی بر روی کل صادرات و واردات یک کشور تاثیر گذارد، باید حتماً "تغییری در نرخ حقیقی مؤثر" ارز وجود داشته باشد. این مسئله در مورد کاهش ارزش پول به ترتیب زیر است: ۱) کاهش ارزش پول باید در مقابل پول شرکای تجاری عمده آن کشور باشد. ۲) کاهش ارزش پول باید از تفاوت میان نرخ تورم داخلی و نرخ تورم در کشورهای شرکای تجاری بیشتر باشد.

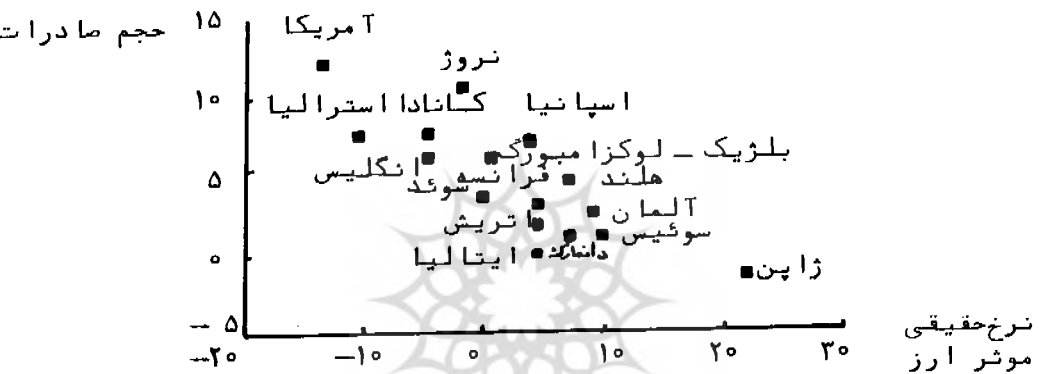
با در نظر گرفتن زمان لازم تا وقتیکه در نرخ حقیقی مؤثر اثرات تاثیر خودش را بیخشد، کاهش ارزش پول محرک افزایش حجم صادرات کشور فرض می‌گردد، در حالی که افزایش ارزش پول اثرات معکوسی انتظار می‌رود.

در حقیقت آمارهای نمودار شماره ۲ نشان می‌دهند که تغییرات اخیر در نرخ حقیقی مؤثر ارزش دارای چنین اثراتی بوده

(۱)

است. بطور کلی کشورهای موجود در نمودار شماره ۲ که نرخ حقیقی موثر ارزش ارزشان کاهش یافته عمل کرده اند درستی قویتری (از نظر حجم) داشته اند. از کشورهای که دارای افزایش ارزش در نرخ حقیقی موثر ارزشان بوده اند.

نمودار شماره ۲: تغییرات نرخ حقیقی موثر ارز و حجم صادرات کالای در منتخبی از کشورهای صنعتی (به درصد)

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

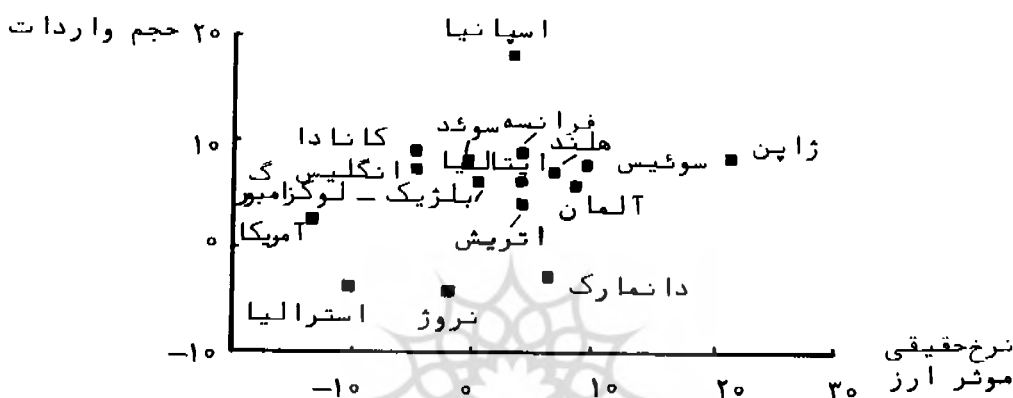
(۱) برای هر کشور، بر اساس تجارت موزون (از نظر ارزی)، تغییر در نرخ حقیقی موثر ارزش نشانگر تغییرات پول آن کشور در مقابل ۱۸ کشور صنعتی دیگر و پول ۲۲ کشور در حال توسعه بوده است که بر اساس تفاوت های میان تورم کشور اصلی و دیگر شرکای تجاری تعدیل گردیده باشد. این اطلاعات از World Financial Markets منتشره توسط شرکت مورگان گارانتی تراست گرفته شده اند. نمودار شماره ۲ داده های مربوط به تمامی کشورهای صنعتی را که نرخ حقیقی موثر ارزششان قابل دسترسی بوده، ارائه داده است. (۲) برای ارائه فنی تر این موضوع اگر خط رگرسیونی بنا بر مشاهدات موجود در نمودار شماره ۲ رسم کنیم احتمالاً دارای شیب منفی خواهد بود و این نشان دهنده این مسئله می باشد که برای کشورها در زمان تحت پوشش این نمودار، کاهش در نرخ حقیقی موثر ارزش همراه با افزایش حجم صادرات در سال بعد بوده است. تعیین نقاط بر اساس اطلاعات مربوط به حجم صادرات در سال ۱۹۸۷ نسبت به ۱۹۸۶ در مقابل تغییرات در نرخ حقیقی موثر ارزش در همان دوره هیچ نوع رابطه منفی (یا مثبتی) سیستماتیک را نشان نمی دهد.

یادآوری : درصد تغییرات حجم صادرات مربوط به سال ۱۹۸۶ تا ۱۹۸۷ می‌باشد. درصد تغییرات نرخ حقیقی موثر از مربوط به سال ۱۹۸۵ تا ۱۹۸۶ بوده است. تا آنجا که به تغییرات نرخ حقیقی موثر از مربوط می‌شود یک درصد تغییر منفی نشانه کاهش ارزش پول و یک درصد تغییر مثبت نشانه افزایش ارزش پول است.

در مقابل تصویری رود تنزل نرخ حقیقی موثر از حجم واردات را در جهت کاهش تحت تاثیر قرار دهد، زیرا این امر قدرت رقابت تولیدکنندگان داخلی را از نظر قیمت در مقابل شرکتهای خارجی نه تنها در بازار خارج بلکه در بازار داخلی نیز افزایش می‌دهد. بهر حال همانطور که در نمودار شماره ۴ شکا راست تجارت اخیر در نشان دادن هرگونه ارتباط آشکارا بین نرخ حقیقی موثر از و حجم واردات ناموفق بوده است. چنانکه حجم واردات کشورهای که با افزایش ارزش پول چون آلمان غربی، ایتالیا هلند - کمترین حد اقل نه بیشتر از کشورهای بی که با کاهش ارزش پول مواجه بوده اند - چون کانادا و انگلستان افزایش یافته است. (۱)

(۱) اگر خط رگرسیونی بنا بر مشاهدات نمودار شماره ۳ رسم شود احتمالاً "کم و بیش افقی خواهد بود و این مسئله نشان دهنده این موضوع است که برای کشورهای و زمان تحت پوشش این نمودار، آثار تغییرات نرخ حقیقی موثر از بر حجم واردات تحت تاثیر عوامل دیگری بوده است. تصویر مشابهی نیز اگر نقاط بر حسب تغییرات حجم واردات سال ۱۹۸۷ نسبت به تغییرات نرخ حقیقی موثر از در سال ۱۹۸۶ تعیین شوند، بدست می‌آید.

نمودار شماره ۳: تغییرات در نرخ حقیقی مؤثر ارز و حجم واردات
واردات کالای درمنتخبی از کشورهای صنعتی (به درصد)

بیادآوری: درصد تغییرات در حجم واردات مربوط به سال ۱۹۸۶ تا ۱۹۸۷ است و درصد تغییرات در نرخ حقیقی مؤثر ارز مربوط به سال ۱۹۸۵ تا ۱۹۸۶ است. تا آنجا که به نرخ حقیقی مؤثر ارز مربوط می‌گردد، یک درصد تغییر منفی، کاهش ارزش پول و یک درصد تغییر مثبت، افزایش ارزش پول را نشان می‌دهد.

دلایل گوناگونی برای توضیح عدم وجود ارتباط مستقیم بین نرخ حقیقی مؤثر ارز و حجم واردات وجود دارند. بخصوص اگر در کشوری نرخ حقیقی مؤثر ارز کاهش یافته باشد و همچنین توسعه شدیدی در هزینه‌های داخلی در زمینه مصرف و سرمایه‌گذاری را تجربه نماید، تقاضای وارداتی، احتمالاً "علیرغم بهبود قدرت رقابتی تولیدکنندگان داخلی در مقابل

خارجی ها در بازار داخلی ، همچنان قوی باقی خواهد ماند . توسعه صادراتی که شهیدا " به مواد وارداتی بستگی دارند نیز می تواند تاثیر مشابهی داشته باشد . در کشوری که در زمان وجود تقاضای ضعیف داخلی نرخ حقیقی موثر ارز افزایش یافته باشد ، خلاف این مورد صحیح خواهد بود .

عوامل دیگری نیز آشکارا در کار می باشند . در هر حال شواهد نمودار ۳- همینطور عملکرد تجاری چهار اقتصاد در حال توسعه آسیایی قبلا ذکر شده- بطریقی محکم مبین این مسئله می باشد که در بسیاری از کشورها تا جایی که به حجم واردات مربوط می شود تا تاثیر وضعیت تقاضا قویتر از اثر تغییرات در نرخ حقیقی موثر ارز می باشد .
(۱)

این مشاهدات از این نقطه نظر حمایت می نماید که مکالمات مستلزم نرخ ارز به خودی خود اغلب اوقات برای تغییرات مورد نیاز در حجم تجارت بمنظور کاهش عدم موازنه در حساب جاری کافی نمی باشد . زیرا این مکالمات نیز بخصوص از جنبه واردات و از طریق روند هزینه های داخلی می تواند بدون تاثیر برمانند تعدیلاتی نظم دار مستلزم این است که تغییرات نرخ ارز بوسیله سیاستهای مناسب مالی حمایت شوند .
(۲)

-
- (۱) تا آنجا که به عملکرد صادراتی مربوط می باشد آشکارا است که علاوه بر نرخ حقیقی موثر ارز ، سطح تقاضای جهانی یکی از عوامل تعیین کننده می باشد . البته این مسئله منکر آن نمی باشد که حجم صادرات از عوامل گوناگون دیگری که شامل سطح فعالیت های اقتصاد داخلی نیز می باشد ، تاثیر می پذیرد .
- (۲) همانطور که در گزارش قبلی دبیرخانه گاتت تاکید شده بود ، ترا حساب جاری یک کشور از رابطه بین هزینه های ملی و تولیدات ملی (یا به بیان دیگر ، از رابطه بین سرمایه گذاری و پس انداز) تعیین می گردد . تنها طریقی که یک اقدام خاص ، نظیر تغییر نرخ ارز ، بتواند اثری پایدار بر موازنه حساب جاری داشته باشد با تغییر بین هزینه های ملی و تولید ملی (بین سرمایه گذاری و پس انداز) است . اینکه تغییر خود بخودی نرخ ارز احتمالاً می تواند دارای چنین تاثیری باشد ، موضوع بحث همیشگی اقتصاددانان است . برای اطلاعات کاملتر به GATT Press Release صفحه ۱۵-۲۲ مورخ ۲۳ مارچ ۱۹۸۷ مراجعه کنید .

ارزش تجارت :

○○○○○○○○○○○○○○

ارزش صادرات کالای جهان در سال ۱۹۸۷ با تخمین ۱۵/۵ درصد افزایش به رکورد ۲۴۵۰ میلیارد دلار رسیده است (جدول شماره ۴). این عمدتاً ناشی از ۳ تریپلده است^(۱)، همانطور که قبلاً ذکر شد ۴ درصد افزایش در حجم صادرات کالای جهان (۲۰٪) افزایش قیمت‌های دلاری در بازار جهانی برای نفت و تعدادی مواد اولیه غیرنفتی. (۳) تاثیر ارزشی که بدلیل افزایش ارزش مداوم تعدادی از ارزهای عمده در مقابل دلار بوجو T مده. این دواثر آخری قضاوت در مورد تاثیر تغییر جریان‌ات تجاری بر تولید و اشتغال، تنها بر مبنای T ما رهای ارزشی صرفاً بسیار مشکل می‌سازد.

جدول شماره ۴: ارزش تجارت کالای جهانی بر حسب مناطق مختلف در سالهای ۱۹۸۶ و ۱۹۸۷

واحد: میلیارد دلار

صادرات (قوب)		واردات (قوب)		
۱۹۸۷	۱۹۸۶	۱۹۸۷	۱۹۸۶	
۱۷۰۹	۱۴۷۶	۱۷۴۴	۱۴۷۸	کشورهای پیشرفته سرمایه‌داری
۴۸۹	۴۱۴	۴۷۴	۴۲۰	مناطق در حال توسعه
۲۵۲	۲۲۹	۲۳۲	۲۲۱	مناطق سوسیالیستی
۲۴۵۰	۲۱۱۹	۲۴۵۰	۲۱۱۹	جهان

قیمت کالاهای غیرسوختنی کاهش ارزش صادرات رادر سال ۱۹۸۶ باعث
گردید، بهبود قیمت‌ها در سال ۱۹۸۷ بعنوان بخشی از ترقی ارزش صادرات
سال گذشته بحساب می‌آید.

در حالیکه صادرات اعضای اوپک بهبود سریعی را بین سالهای
۱۹۸۶ و ۱۹۸۷ نشان می‌دهد چهار ما درکننده عمده در حال توسعه آسیای
همچنان نرخ‌های بالایی توسعه تجارت (واردات و همینطور صادرات) را
در میان مناطق در حال توسعه گزارش می‌دهند. صادرات آنها مجموعاً*
(شامل مقادیر قابل ملاحظه‌ای صادرات مجدد) از صادرات اوپک در سال
۱۹۸۶ پیش‌افتاد و در سال گذشته صادرات آنها تقریباً "برابر کسـل
صادرات دیگر کشورهای در حال توسعه غیر اوپک شد.

واردات مناطق در حال توسعه نیز در سال ۱۹۸۷ بسرعت بهبود
یافت. اگرچه رشد واردات پائین تر از رشد کل تجارت جهانی مانده
اما این رشد در سال ۱۹۸۷ به میانگین جهانی آن بیشتر از سال ۱۹۸۶ نزدیک
گردید. موازنه بازرگانی کل مناطق در حال توسعه بر اساس واردات
(فوب) و صادرات (فوب) از یک کسری مختصر در سال ۱۹۸۶ به یک مازاد
اندک در سال ۱۹۸۷ تحول پیدا کرده است.

پانزده کشور شیدیدا " مقروض دنیا

ارزش صادرات کالای پانزده کشور شیدیدا " مقروض در حال
توسعه جهان که در سال ۱۹۸۶ به زیر ۱۰۰ میلیون دلار رسیده بود (۱) در سال

(۱) پانزده کشور عبارتند از: آرژانتین، بولیوی، برزیل،
شیلی، کلمبیا، ساحل عاج، اکوادور، مکزیک، مراکش،
نیجریه، پرو، فیلیپین، اروگوئه، ونزوئلا و یوگسلاوی.

۱۹۸۷ حدود ۱۰ درصد افزایش یافته است. واردات این کشورها که تقریباً " در دوره ۱۹۸۴ تا ۱۹۸۶ ثابت بود، در حدود ۷ درصد افزایش داشته است. اگر چه تجارت آنها کمتر از رشد تجارت جهانی بسط یافته است، اما تجربه سال ۱۹۸۷ نسبت به سال ۱۹۸۶، وقتی که واردات و صادرات کالای شان به ترتیب یک درصد و پانزده درصد کاهش یافت، مطلوب فرض می شود.

بسط مجموع صادرات آنها را در سال ۱۹۸۷ از طریق ۳ عامل عمده می توان پی گیری نمود: - افزایش سریع قیمت جهانی نفت که مطلوب ما درکنندگان نفت این گروه بخصوص مکزیک بوده است. - بالا بودن ملایم قیمت فلزات که کمک به افزایش درآمدهای صادراتی در کشورهای چون پرو و شیلی کرده است. - و عملکرد فوق العاده صادرات مصنوعات از برزیل (بخصوص صادرات تجهیزات حمل و نقل) و مکزیک. از آنجا که رشد صادرات به تعداد اندکی از کشورهای محدود بود، در حالیکه ارزش واردات برای بیشتر آنها افزایش داشت، اکثر کشورهای شدیداً " مقروض یا کمتری تجاری کالای بیشتر یا ما زادت تجاری کمتری را در سال گذشته (۱۹۸۷) به ثبت رساندند.

بنا به برآورد بانک جهانی، پرداخت بهره وامهای دولتی و وام های بلندمدت تضمین شده توسط دولت در حدود ۵/۵ درصد (نیجریه) تا ۳۴/۷ درصد (آرژانتین) از صادرات کالاها و خدمات این کشورها را در سال ۱۹۸۶ تشکیل داده است. برای پانزده کشور مقروض جهان بعنوان یک گروه تقریباً " نوزده سنت از هر دلار بدست آمده از صادرات کالاها و خدمات صرف پرداخت بهره ها در سال ۱۹۸۶ گردیده است که این مقدار از هفده سنت مربوط به سال ۱۹۸۵ بالاتر بوده است. برای کشورهای شدیداً " مقروضی که درآمدهای صادراتیشان به میزان قابل ملاحظه ای گسترش

نیافته است انتظار می رود که در سال گذشته هزینه های مربوط به بهره
با زهم افزایش بیشتری یافته باشد (۱)

کشورهای پیشرفته سرمایه داری :
.....

صادرات و واردات کالای کشورهای پیشرفته به رشد سریع تر خود
نسبت به کل تجارت کالای جهان ادامه داده اند (نمودار ۴). البته بر
خلاف سال ۱۹۸۶ واردات بیشتر از صادراتشان افزایش یافته است و این
مسئله عمدتاً " نتیجه عملکرد تجاری اروپای غربی و ژاپن بوده است و در
هر دو مورد استحکام رشد واردات تنها نتیجه تحولات نرخ ارز و قیمت ها
نبوده بلکه همچنین ناشی از افزایش میزان واردات نیز بوده است .

مناطق سوسیالیستی :
.....

ارزش تجارت مناطق سوسیالیستی با نرخ کالای "پائین تر از
میانگین جهانی در سال ۱۹۸۷ افزایش داشته است. این مسئله بخصوص
در مورد واردات حقیقت دارد، که ناشی از تعدیلات مداوم به جهت
کاهش درآمدهای صادراتی حاصل از مواد سوختنی و نیازهای مربوط به
پرداخت بهره وام های باشد. صادرات از چین بر حسب دلار حدود یک
چهارم در سال ۱۹۸۷ رشد یافته، در حالی که واردات تقریباً " بدون تغییر
باقی مانده است و به نتیجه کسری تجاری سریعاً " کاهش یافته است .
رشد ارزش مجموع صادرات از شوروی و اروپای شرقی بر حسب دلار

(۱) نگاه کنید به :

World Bank News, Vol. VII, No. 3, Jan, 1988.

World Debt Tables 87-88 Edition, Vol. II.

کاهش داشته است. این امر در برگیرنده یک کاهش مشخص در رشد ارزش
دلاری تجارت فیما بین در منطقه بوده است که ناشی از رشد معتدل اقتصادی
در سال ۱۹۸۷ و نیز افزایش کمتر ارزش پولشان در مقابل دلار آمریکا
نسبت به سال ۱۹۸۶ می باشد.

ما درکنندگان و واردکنندگان اصلی :

.....

ارزش دلاری تجارت کالای جهان در سال گذشته بطور کلی ۱۵/۵
درصد رشد داشته است. تمامی کشورهای عمده در تجارت جهانی که در جدول
شماره پنج نشان داده شده اند، افزایش ارزش صادرات و واردات کالا -
ئی شان را در سال ۱۹۸۷ گزارش نموده اند. بسیاری از کشورهای دیگر نیز
چنین عملکرد عادی داشته اند.

در حالیکه تجارت با نرخ های متفاوتی رشد یافته است، در سال
۱۹۸۷ تغییرات سهم و زتبه صادراتکنندگان و واردکنندگان عمده در بازار
جهانی محدود بوده است. بخصوص اکثر کشورهای اروپای غربی سهم خود را
در ارزش صادرات و واردات جهانی افزایش داده اند. همانطور که کشورهای
در حال توسعه صادراتکننده (واردکننده) عمده مصنوعات در آسیا چینی -
کرده اند. سهم ژاپن در صادرات جهانی در سال ۱۹۸۷ کاهش یافت در حالی
که سهم وارداتش ثابت ماند. علیرغم بهبود جزئی قیمت نفت و کالاهای در سال
۱۹۸۷، سهم بسیاری از کشورهای، بخصوص آنها که عمدتاً "صادارکننده مواد
اولیه می باشند دائماً روبه کاهش بوده است.

عدم موازنه تجارت کالای که از مشخصات اقتصاد جهانی در سال
۱۹۸۶ بوده هنوز هم در سال ۱۹۸۷ خود نمائی می کرد. کسری تجارت کالای
آمریکا به رکورد جدید ۱۷۱ میلیارد دلار رسید. چهار کشور عمده اروپای غربی -
انگلستان، اسپانیا، فرانسه و ایتالیا - در مجموع افزایشی

را در کسری تجاری خود از ۳۴ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۶ به ۵۵ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۷ گزارش داده‌اند. یک افزایش ۱۴ میلیارد دلاری — از مزاد تجارت کالای آلمان غربی را به یک رکورد جدید ۶۶ میلیارد دلاری رساند. در مقابل مزاد تجارت کالای ژاپن کاهش ملایمی داشته و به ۸۵ میلیارد دلار در سال ۱۹۸۷ رسیده است.

دورنما :

oooooooooooo

دورنمای فعلی برای اقتصاد جهان همچنان تحت تاثیر مسائل ذیل قرار دارد: مشکل قروض جهان سوم، نگرانیهای مربوط به تغییرات نرخ ارز — بیکاری مزمن بسیاری از مناطق — فشارهای مربوط به سیاستهای حمایتی و سواباتی که چه وقت و چطور عدم موازنه عظیم در حساب جاری میان ملل عمده تجاری کاهش خواهد یافت.

در تلاش برای پیش بینی تحولات تجارت کالای جهان در سال ۱۹۸۸ باید دو نکته دیگر را در خاطر داشت: اول، درجه بالای عدم اطمینان در رابطه با هرنوع پیش بینی، در خلال دوره‌ای که در آن به تحول منظم عوامل اصلی اقتصاد جهانی نمیتوان اطمینان داشت. دوم، تجدیدنظر نزولی از برآورد رشد درآمد ناخالص ملی در تعدادی از کشورها را متعاقب بحران ماه اکتبر بازار بورس باید به حساب آورد. در مقابل این زمینه‌های تیره، باید نشانه‌های تشویق کننده‌ای ارائه داد. اول آنکه بنظر می‌رسد که شدت لطمه به اعتماد مصرف‌کنندگان و همچنین سرمایه‌گذاران کارخانجات و تجهیزات کمتر از پیش بینی اولیه بعد از بحران بازار سهام بوده است. دوم آنکه برخی تحولات در نیمه دوم سال گذشته به قدرت بنیادین تجارت جهانی اشاره دارد.

شماره‌های گذشته این گزارش به واکنش تغییرات قابل ملاحظه در نرخ حقیقی ارز و قیمت انرژی که از سال ۱۹۸۵ تا بحال اتفاق افتاده اشاره داشته است.^(۱) آن شرکتها و کشورها می‌گویند که از این تغییرات قیمت‌های نسبی اصلی تا ثیر منفی پذیرفته‌اند بنظر می‌آید که سرعتر از آنهایی که از نرخ‌ها ارز با قابلیت رقابت بیشتر و قیمت‌های پایین‌تر انرژی سود برده‌اند، واکنش نشان داده‌اند. تحولات نیمه دوم سال گذشته ۱۹۸۷ حاکی از آن است که تاثیرات محدود و گذنده تجاری نظیر تغییرات زیاد در نرخ‌های ارز و قیمت نفت که از سال ۱۹۸۵ بوقوع پیوسته جای خود را به عوامل محرک تجاری می‌دهند. در یک سطح کلی‌تر، پیشرفت در "دور اوپرو گوئه"، علی‌رغم برخورد های روزمره تجاری و نگرانی‌های مزمن نسبت به نوسانات نرخ ارز و عدم موازنه تجاری، همچنان ادامه یافته است. این خود موجب ایجاد اطمینان است. اگر در سال ۱۹۸۸ پیشرفتی در کاهش عدم موازنه عظیم حساب جاری مشاهده کردید، افزایش بیشتری برای اطمینان سرمایه‌گذاران در فعالیت‌های اقتصادی جهان وجود خواهد داشت. در آخر، پیشرفت‌های کم اما تشویق کننده‌ای در وضعیت بسیاری از مقروض‌ترین کشورهای در حال توسعه جهان بوجود آمده است، بخصوص بهبود عملکرد تجاری آنها در سال گذشته و افزایش عنصر واقع‌گرا نی که در مذاکرات مربوط به مسئله قروض کاملاً مشهود بوده است. با توجه به این سوابق، بنظر می‌آید که تجارت جهانی در سال ۱۹۸۸ حداقل بهمان سرعت سال ۱۹۸۷ ار شد خواهد کرد مگر آنکه تغییرات عمده بیشتری در بازارهای مالی یا یک رکود شدید در ایالات متحده آمریکا پیش آید.

(۱) - نگاه کنید به : GATT Press Release 1409, 23 Mar. 1987, Page 5 & 1419, 25 Sep. 1987 Page 3-6 & 25-27.

مأخذ: گزارش تلخیص شده گات به نقل از:

World Economic Service, No. 246, 15 March 1988, pp. 1-11.

جدول شماره ۵ : صادرات کتان و زوار کتندگان عمده در تجارت کالای جهان در سال ۱۹۸۷
واحد: میلیون دلار
درصد

صادرات (فوب)			واردات (سف)		
ارزش	سهم		ارزش	سهم	
۲۴۵۰	۱۰۰	جهان :	۲۵۵۰	۱۰۰	جهان :
۲۹۲	۱۲/۰	آلمان غربی	۲۲۲	۱۶/۶	آمریکا
۲۵۳	۱۰/۲	آمریکا	۲۲۸	۸/۹	آلمان غربی
۲۲۹	۹/۲	ژاپن	۱۵۹	۶/۲	فرانسه
۱۲۹	۶/۱	فرانسه	۱۵۹	۶/۱	انگلستان
۱۲۲	۵/۲	انگلستان	۱۲۹	۵/۸	ژاپن
۱۱۵	۲/۷	ایتالیا	۱۲۲	۲/۸	ایتالیا
۱۰۸	۲/۲	شوروی	۹۵	۳/۷	شوروی (الف)
۹۲	۳/۸	کانادا	۹۰	۳/۵	هلند
۹۳	۳/۸	هلند	۸۹	۳/۵	کانادا (الف)
۸۳	۳/۲	بلژیک - لوکزامبورگ	۸۵	۳/۲	بلژیک - لوکزامبورگ
۵۴	۲/۲	تایوان	۵۰	۲/۰	سوئیس
۴۹	۲/۰	هنگ کنگ (ب)	۲۹	۱/۹	اسپانیا
۴۷	۱/۹	کره جنوبی	۲۹	۱/۹	هنگ کنگ (ب)
۴۶	۱/۹	سوئیس	۴۲	۱/۷	چین
۴۵	۱/۸	سوئد	۲۲	۱/۷	سوئد
۴۰	۱/۶	چین	۴۱	۱/۶	کره جنوبی
۳۲	۱/۲	اسپانیا	۳۵	۱/۲	تایوان
۲۹	۱/۲	سنگاپور (ب)	۲۲	۱/۲	اتریش
۲۷	۱/۱	اتریش	۲۲	۱/۲	سنگاپور (ب)
۲۶	۱/۱	برزیل	۲۷	۱/۱	استرالیا
۱۱۲۸	۷۹/۵	جمع بالا	۱۹۹۹	۷۸/۲	جمع بالا

الف : واردات فوب

ب : شامل مقادیر قابل ملاحظه صادرات مجدد و واردات جهت صدور مجدد